

45. චූළ ධම්ම සමාදාන සූත්‍රය

නමො තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර අනේපිඬු සිටුහු විසින් කරවන ලද ජේතවන නම් ආරාමයෙහි වැඩ වාසය කරති. එකල් හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි හිඤ්ඤාට කථා කළහ. ,ස්වාමීනි,පී ඒ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උත්තර දුන්න. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළහ.

,මහණෙනි, මේ ධර්ම සමාදාන (ධර්මයයි ගන්නා ලද ගැහිම) සතරක් වෙත්. කවර සතරක්ද යත්:- මහණෙනි, දැන් (මේ ජාතියෙහි) සැප ඇති, මත්තෙහි (මතු ජාතියෙහි) දුක්විපාක ඇති ධර්ම සමාදානයක් ඇත. මහණෙනි, දැනුත් දුක්වූ, මත්තෙහිත් දුක්විපාක ඇති ධර්ම සමාදානයක් ඇත. මහණෙනි, දැන් දුක්වූ, මත්තෙහි සැප විපාක ඇති ධර්ම සමාදානයක් ඇත. මහණෙනි, දැනුත් සැපවූ, මත්තෙහිත් සැප විපාක ඇති ධර්ම සමාදානයක් ඇත.

2. "මහණෙනි, මේ ජාතියෙහි සැපවූ, පරලොව දුක් විපාක ඇති ධර්ම සමාදානය කවරේද? මහණෙනි, කාමයන්හි දෝෂයක් නැතැයි කියන්නාවූ, දෝෂයක් නැත යන දෘෂ්ටි ඇත්තාවූ, ඇතැම් මහණ බමුණෝ ඇත්තාහ. ඔවුහු කැමතිසේ කාම සම්පත් අනුභව කරති. ඔවුහු වනාහි හිස මුදුනේ බැඳි කොණ්ඩා ඇති පරිබ්‍රාජක ගැහැණුන් සමග හැසිරෙත්. ඔවුහු මෙසේ කියති. 'ඒ පින්වත් මහණ බමුණෝ කාමයන්හි මත්තෙහි කවර නම් හයක් දකිමින් කාමසම්පත් අත්හරින්නට කියන්නද? තරුණවූ මෘදුවූ, ලොම් ඇති මේ පරිබ්‍රාජිකාවගේ අතෙහි ස්පෘශ්‍ය සැපයයි කියමින් ඔවුහු කැමතිසේ කාමසම්පත් අනුභව කරති. ඔවුහු කැමතිසේ කම්සැප විඳි ගරීරය බිඳීමෙන් මරණයෙන් මතු සැපයක් නැති දුක් ඇති, යටිකුරුව වැටෙන තරකයෙහි උපදිති. ඔවුහු එහි දුක්වූ තියුණුවූ කටුකවූ, වේදනා විඳිති. ඔවුහු මෙසේ කියති. 'ඒ පින්වත් මහණ බමුණෝ වනාහි කාමයන්හි, මතු ඇතිවන මේ හය දැක කාමසම්පත් අත්හරින්නට කියති. අපි වනාහි කාමයන් හේතු කොට ගෙන කාමයන් මූල් කොට ගෙන දුක්වූ තියුණුවූ, කටුකවූ, මේ වේදනාවන් විඳිමු'යි. (කියති)

3. " මහණෙනි, ශ්‍රීෂ්ම සෘතුවේ අත්තිම මාසයෙහි මාලුවා කරලක් පැසි පුපුරන්නේය. මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ මාලුවා ඇටය එක්තරා සල් රුකක් මූල වැටෙන්නේය. මහණෙනි, එකල්හි ඒ සල්ගසෙහි යම් දෙවියෙක් වාසය කරන්නේද ඒ දෙවිනෙම හයට පත්ව, සංවේගයට පැමිණ, තැනි ගැහිමට පැමිණෙන්නේය. මහණෙනි, ඉක්බිති, ඒ සල් ගසෙහි වසන දෙවියාගේ මිත්‍රයෝද නෑ සහ ලේ නෑයෝද ආරාමවල වසන දෙවියෝද, වන දෙවියෝද, රුක් දෙවියෝද, අරළු ආදී) ඖෂධ වෘක්ෂ වලද, තල් පොල් ආදී (තෘණ) වෘක්ෂවලද, නුග බෝ ආදී (වනස්පති) වෘක්ෂ වලද වාසය කරන්නාවූ දෙවියෝද එක්ව රැස්ව, මෙසේ, අස්වසන්නාහුය. 'පින්වත්, හය නොවෙව,

පින්වත, භය නොවෙව, ඒ මාලුවා ඇටය මොණරෙක් හෝ ගිලිනවා ඇත, මුවෙක් හෝ කනවා ඇත, ලැව් ගින්නකින් හෝ දැවෙනවා ඇත, වනයෙහි වැඩ කරන්නෙක් හෝ උදුරා දමනවා ඇත. වේයන් හෝ කනවා ඇත, බොල් වන්නට හෝ පුළුවන, (කියායි)

4." මහණෙනිල ඉක්බිති, ඒ මාලුවා ඇටය, මොණරෙක් හෝ නොගිලියි. මුවෙක් හෝ නොකයි. ලැව් ගින්නක් හෝ නොදවයි, වනයෙහි වැඩ කරන්නෙක් හෝ උදුරා නොදමයි. වේයෝ හෝ නොකන්නාහුය, සාරවත් බීජයක්ම වන්නේය. ඒ වනාහි මහ වැස්සෙන් තෙමී පැලවී මනාව වැඩෙන්නේය. ඒ මාලුවා වැල ලපට්ටුවා, මෘදුවා, බුච් සහිතවුවා, ලෙලදෙන්නී වෙයි. ඒ වැල ඒ සල්ගස වැලද ගන්නිය. මහණෙනි, ඉක්බිති, ඒ සල්ගසෙහි වසන දෙවනාවාට මෙසේ කල්පනා වෙයි. 'ඒ පින්වත් මිත්‍රයෝද, නෑ සහ ලේ නෑයෝද, ආරාම දෙවනාවෝද වන දෙවියෝද, ඖෂධ, තෘණ, වනය්පති වෘක්ෂවල වසන දෙවියෝද, එක්ව රැස්ව, 'පින්වත, භය නොවෙව, පින්වත, භය නොවෙව. ඒ මාලුවා ඇටය මොණරෙක් හෝ ගිලිනවා ඇත. මුවෙක් හෝ කනවා ඇත. ලැව් ගින්නකින් හෝ දැවෙනවා ඇත. වනයෙහි වැඩ කරන්නෙක් හෝ උගුල්ලා දමනවා ඇත. වේයන් හෝ කනවා ඇත. බොල් වන්නට හෝ පුළුවන' කියමින් ඒ මාලුවා ඇටයෙන් මතු ඇති වන කිනම් භයක් දැක මා අස්වැසුවාහුද? තරුණවූ, මෘදුවූ, බුච් සහිතවූ, ලෙලදෙන්නාවූ, මේ මාලුවා වැලෙහි, ස්පතිය සැපයයි ඒ වැල ඒ සල්ගස වැලදගන්නිය. වැලදගෙන සල්ගස මත්තෙහි කුඩයක් මෙන් සිටින්නිය. හෙවත් අතු මත්තෙහි පැතිර ඇටුවම් බස් වන්නේය. (වැල් නැවත පොළොවට පාත් වන්නේය.) ඇටුවම් බැස, ඒ සල්ගසෙහි යම් කලෙක ලොකු අතු වෙයිනම් ඒවා පලන්නිය. මහණෙනි, එවිට සල් ගසෙහි වසන දෙවියාට මෙබඳු කල්පනාවක් වෙයි. ඒ පින්වත් මිත්‍රයෝද නෑ සහ ලේ නෑයෝද, ආරාම දෙවනාවෝද, ඖෂධ, තෘණ, වනය්පති වෘක්ෂවල වසන දෙවියෝද ඒ මාලුවා පැලයෙන් මතු ඇති වන භය දක්නාහු එක්ව රැස්ව 'පින්වත, භය නොවෙව, පින්වත, භය නොවෙව, ඒ මාලුවා ඇටය මොණරෙක් හෝ ගිලිනවා ඇත. මුවෙක් හෝ කනවා ඇත. ලැව් ගින්නකින් හෝ දැවෙනවා ඇත. වේයන් හෝ කනවා ඇත. බොල් හෝ වන්නට පුළුවන' කියමින් මා අස්වැසුහ. මම වනාහි ඒ මාලුවා ඇටය හේතු කොට ගෙන දුක් වූ, නපුරු වූ, කටුක වූ, වෙදනා විඳිමි.' (කියායි)

5." මහණෙනි, එපරිද්දෙන්ම, කාමයන්හි දෝෂයක් නැතැයි කියන්නාවූ, දෝෂයක් නැත යන දෘෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණ බමුණෝ ඇත්තාහ, ඔවුහු කැමතිසේ කාම සම්පත් අනුභව කරති. ඔවුහු හිස මුදුණේ බැඳි කොණ්ඩා ඇති පරිබ්‍රාජක ස්ත්‍රීන් සමග හැසිරෙති. ඔවුහු මෙසේ කියති. 'ඒ පින්වත් මහණ බමුණෝ කාමයන්හි අනාගතයෙහි කවර නම් භයක් දකිමින් කාම සම්පත් අත්හරින්නට කියන්නද? තරුණ වූ මොලොක්වූ ලොම් ඇති මේ පරිබ්‍රාජිකාවගේ අතේ ස්පතිය සැපයයි. ඔවුහු කැමතිසේ කම්සැප විඳිති. ඔවුහු කැමතිසේ සම්පත් විඳි කය බිඳිමෙන් මරණින් මතු සැප නැති දුක් ඇති, උඩු කුරුව වැටෙන නරකයෙහි උපදිති. ඔවුහු එහි දුක්වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ වෙදනා විඳිති. ඔවුහු මෙසේ කියති. 'ඒ පින්වත් මහණ බමුණෝ කාමයන්හි මතු ඇතිවන මේ භය දැක කාම සම්පත් අත්හරින්නට කියති. අපි වනාහි, කාමයන් හේතුකොට කාමයන් මුල් කොට දුක්වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ, වෙදනා විඳිමු'යි. (කියායි) ,මහණෙනිල මේ වනාහි මෙලොව ඇති සැප මත්තෙහි දුක් විපාක ඇති. ධර්ම සමාදානයයි කියනු ලැබේ.

6. " මහණෙනි, චතීමානසෙහිත් දුක් ඇති අනාගතසෙහිත් දුක් විපාක ඇති ධර්ම සමාදානය කවරේද? මහණෙනි, මේ ලොකයෙහි ඇතැමෙක් යහපත් පැවතුම් නැති, නිර්වස්ත්‍රයෙක් වෙයි. දිවෙන් අතලොවින්තේ නොහොත් මල පහකොට (දණ්ඩක්කිය හිතාගෙන) අතින් පිසින්තේ වෙයි. ආහාර දීම පිණිස එව වහන්සැයි කී කලීනි නොපිළිගන්නේ වෙයි. සිටුව වහන්සැයි කියා දුන්දෙය නොපිළිගනියි. පෙරටුව ගෙණෙන ලද ආහාරය නොපිළි ගනියි. ඔහු උදෙසා කරණ ලද්ද හෙතෙම නොපිළිගනියි. ආරාධනා කර දුන් බන නොඉවසයි. කලගෙඩි කටින් ගෙණ දුන් දෙය නොපිළිගනියි. සැලිකටින් ගෙණ දුන් දෙය නොපිළිගනියි. එළිපන අතරකොට සිට දුන්දෙය නොපිළි ගනියි. දණ්ඩක් අතරකොට සිට දුන්දෙය නොපිළිගනියි. මෝල්ගසක් අතරකොට සිට දුන්දෙය නොපිළිගනියි. අනුභව කරන්නාවූ දෙදෙනෙකුගෙන් එකෙකු දුන්දෙය නොපිළිගනියි. ගැබ්නිය විසින් දුන්දෙය නොපිළිගනියි. කිරි පොවන්නිය විසින් දුන්දෙය නොපිළිගනියි. පුරුෂයෙකු වෙත ගිය නැතැත්තිය විසින් දුන්දෙය නොපිළිගනියි. සම්මාදම් කළ දෙයින් කිසිවක් නොපිළිගනියි. යම් තැනක බල්ලෙක් එළඹ සිටියේද (ඔහුට නොදී) එහිදී දුන්දෙය නොපිළිගනියි. දියමස් අනුභව නොකරයි. ගොඩමස් අනුභව නොකරයි. සුරාව නොබොයි. මේරය (මල්සුසින් කළ මත්පැන්) නොබොයි. කාඩ්දිය නොබොයි.

හෙතෙම පිඩු සිහිමට එකම ගෙයක් ඇත්තේ හෝ වෙයි. එකම බන් පිඩකින් යැපෙන්නේ හෝ වෙයි. ගෙවල් දෙකක පිඩු සිගන්නේ හෝ වෙයි. බන් පිඩු දෙකකින් යැපෙන්නේ හෝ වෙයි. ගෙවල් සතක පිඩු සිගන්නේ හෝ වෙයි. බන් පිඩු සතකින් යැපෙන්නේ හෝ වෙයි. එක් කුඩා බන් තැටියකින් යැපෙන්නේ හෝ වෙයි. බන් තැටි දෙකකින් යැපෙන්නේ හෝ වෙයි. බන් තැටි සතකින් යැපෙන්නේ හෝ වෙයි. එක දවසකට වරක් හෝ ආහාර ගනියි. දෙදිනකට වරක් හෝ ආහාර ගනියි. සන් දිනකට වරක් හෝ ආහාර ගනියි. මෙපරිද්දෙන් අඩමසකට වරක් හෝ ආහාර ගනිමින්ද වාර හොඳනයෙහි යෙදී වාසය කරයි.

7. " හෙතෙම අමුපලා කන්නේ හෝ වෙයි. බඩහමු කන්නේ හෝ වෙයි. උරුරුහැල් (වනයෙහි ඉබේට හැදෙන වී වර්ගයක්) කන්නේ හෝ වෙයි. සම්කැලි කන්නේ හෝ වෙයි. මැලියම් කන්නේ හෝ වෙයි. කුඩු අනුභව කරන්නේ හෝ වෙයි. දන්කුඩ කන්නේ හෝ වෙයි. නල ආදි මුරුවට කන්නේ හෝ වෙයි. ලා තණ කොළ කන්නේ හෝ වෙයි. වනමුල් එල ආහාර කොට ඇත්තේ ඉබේ වැටුණු එල අනුභව කරන්නේ හෝ යැපෙයි. හෙතෙම වැහැරින් අඳියි. මිශ්‍ර වස්ත්‍රන් අඳියි. මිනියෙන් ඉවත්කළ වස්ත්‍රන් අඳියි. පාංශුකුල වස්ත්‍රන් අඳියි. ගස්වල පතුරුන් අඳියි. අඳුන්දිව සමිද දරයි. මැදින් පැලූ අඳුන්දිව සමිද අඳියි. කුසතණ වැහැරිද අඳියි. නියද වැහැරිද අඳියි. පට්ටාද අඳියි. ඉසකේවලින් කළ කම්බිලිද දරයි. බකමුහුණු පිහාටුවලින් කළ වැහැරිද දරයි. ඉසකේ රූවුල් උගුල්ලන්තෙක් වෙයි. ඉසකේ රූවුල් ඉගිල්ලිමෙහි යෙදුනේ, ආසනවල වාඩි නොවන්නේ නැගිට සිටින්නේ වෙයි. උඩුකුරුව සිටිමේ වියෟයෙන් යුක්තවූයේ උඩුකුරුව සිටින්නේ වෙයි. කටු යහනෙහි හේත්තුවන්නේ වෙයි. කටු ඇතිරිලි මතුයෙහි සයනය කරයි. සවස තුන්වැනි කොට (දවසට තුන්වරක්) දියට බැසීමෙහි යෙදුනේ වාසය කරයි. මෙසේ නොයෙක් ආකාරයෙන් ශරීරය තවන පෙළන තපස්කම්වල යෙදී වාසය කරයි. හෙතෙම කය, බිඳීමෙන් මරණින් මතු සැපයෙන්

තොරවු නපුරු ගති ඇති යටකුරුව වැටෙන්නාවු තිරයෙහි උපදිසි. මහණෙනි, මෙය වනාහි මෙලොව දුක් ඇති, මත්තෙහිද දුක් විපාක ඇති ධර්ම සමාදාන යයි කියනු ලැබේ.

8. " මහණෙනිද දැන් (මේ ජාතියෙහි) දුක්වූ, මත්තෙහි සැප විපාක ඇති ධර්ම සමාදානය කවරේද? මහණෙනි, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් කෙනෙක් ස්වභාවයෙන්ම තියුණුවූ, රාග ස්වභාව ඇත්තේවෙයි. හෙතෙම තිතර රාගයෙන් හටගත් දුක් දොම්නස් විඳියි. ස්වභාවයෙන්ම බලවත් වෙළ ස්වභාව ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම තිතර වෙළයෙන් හටගත් දුක් දොම්නස් විඳියි. ස්වභාවයෙන්ම තියුණු මොහය ස්වභාව කොට ඇත්තේවෙයි, හෙතෙම තිතර මොහයෙන් හටගත් දුක් දොම්නස් විඳියි. හෙතෙම දුක් සහිතව, දොම්නස් සහිතව, කඳුලු වැකුණු මුහුණු ඇතිව, හඬමින් පිරිසිදුව බුහ්මවරියාව රකියි. හෙතෙම ශරීරය බිඳීමෙන් මරණින් මතු යහපත් ගති ඇති ස්වභාවයෙහි උපදිසි. මහණෙනි, මෙය මේ ආත්මයෙහි දුක්වූ, මත්තෙහි සැප විපාක ඇති ධර්ම සමාදාන යයි කියනු ලැබේ.

9. " මහණෙනි, මේ ජාතියෙහින් සැප ඇත්තාවූ, මත්තෙ හින් සැප විපාක ඇත්තාවූ, ධර්ම සමාදානය කවරේද? මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් ස්වභාවයෙන් තියුණු රාගස්වභාව නැත්තේ වෙයි, හෙතෙම තිතර රාගයෙන් හටගත් දුක් දොම්නස් නොවිඳියි. ස්වභාවයෙන්ම තියුණු දෝෂ ස්වභාව ඇත්තේ නොවෙයි. හෙතෙම තිතර වෙළයෙන් හටගත් දුක් දොම්නස් නොවිඳියි. ස්වභාවයෙන්ම තියුණු මොහ ස්වභාව නැත්තේ වෙයි. හෙතෙම තිතර මොහයෙන් හටගත් දුක් දොම්නස් නොවිඳියි. හෙතෙම කාමයන්ගෙන් වෙන්වම, අකුසල ධර්මයන්ගෙන් වෙන්වම, විතකී සහිතවූ, විචාර සහිතවූ විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීති සැප ඇති ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි.

" විතක්ත විචාර දෙක සංසිඳීමෙන් තමා තුළ මනා පැහැදීම ඇති කරන්නාවූ, හිත පිළිබඳ එකඟ බව ඇති විතක්ත විචාර රහිත වූ සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීති සැප ඇති චිතිය ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි.

" ප්‍රීතියෙහිද නොඇල්මෙන් උපෙකෂාව ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ, යහපත් නුවණ ඇත්තේ කයින්ද සැපයක් විඳියි. යම් ධ්‍යානයක් පිළිබඳව උපෙකෂාවෙන් යුක්තවූයේ, සිහි ඇත්තේ, සැපයෙන් යුක්තව වාසය කරන්නේයයි ආයඝියෝ කියද්ද, ඒ තුන්වැනි ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි.

" සැප දුරු කිරීමෙන්ද, දුක් දුරු කිරීමෙන්ද පළමු කොටම සොම්නස් දොම්නස් දෙක දුරුකොට, දුක්ද නොවූ, සැපද නොවූ උපෙකෂා සිහි පිරිසිදු බව ඇති සතරවැනි ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි. හෙතෙම කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු යහපත් ගති ඇති ස්වභාවයෙහි උපදිසි. මහණෙනි, මේ වනාහි දැන්ද සැප ඇති, මහත්තෙහිද සැප විපාක ඇති ධර්ම සමාදානයයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සතර ධර්ම සමාදානයෝ මොහුය.,.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය දෙශනා කළහ. සතුටු සිත් ඇති ඒ හික්කුඟු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව සතුටින් පිළිගත්හ.

ඡෛද්ධියු පස්වෙනිවූ වූල ධර්ම සමාදාන සූත්‍රය නිමි. (5 - 5) ශ්‍රී ලංකා